

**Миколаївський обласний інституту післядипломної
педагогічної освіти**

Лабораторія методики художньо-естетичної освіти

**Про викладання образотворчого мистецтва
у 2013 – 2014 навчальному році**

Інструктивно-методичний лист

Крик Д. О., завідувач лабораторії
методики художньо-естетичної освіти

Миколаїв 2013

Мистецтво – особлива форма відображення дійсності, естетичний художній феномен, що передає красу навколишнього світу, внутрішнього світу людини через осмислення фундаментальних категорій «краса», «гармонія», «ритм», «пропорційність», «довершеність». Образотворче мистецтво сприяє художньо-естетичному розвитку людини та стимулює готовність особистості брати участь у різних формах культурного життя суспільства.

Пріоритетними завданнями лабораторії методики викладання художньо-естетичної освіти Миколаївського обласного інституту післядипломної освіти, районних (міських) методичних кабінетів, науково-методичних центрів на 2013 – 2014 навчальний рік із образотворчого мистецтва в загальноосвітніх навчальних закладах області є:

- упровадження та реалізація Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти і нових Програм «Мистецтво» у 5-х класах;
- забезпечення ефективності навчально-виховного процесу в загальноосвітніх навчальних закладах області;
- підвищення кваліфікації та професійної компетентності вчителя;
- упровадження в навчальний процес інформаційно-комунікаційних, сучасних художньо-педагогічних технологій;
- участь у Всеукраїнському, обласних конкурсах учнівської творчості, фестивалі «Таланти твої, Миколаївщини»;
- організація заходів щодо відзначення Року дитячої творчості.

У 2013 – 2014 навчальному році в основній школі розпочнеться поступове впровадження нового Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти й нових навчальних програм із усіх базових дисциплін. Основною метою освітньої галузі «Мистецтво» є формування в учнів у процесі сприймання, інтерпретації, оцінювання творів мистецтва та провадження практичної діяльності системи ключових, міжпредметних естетичних і предметних мистецьких компетентностей як цілісної основи світогляду, а також здатності до художньо-творчої самореалізації і культурного

самовираження. Мистецтво в системі сучасної освіти розглядається як суттєвий компонент загальної освіти школяра. Його могутній пізнавальний і виховний потенціал пов'язаний із естетичною природою, завдяки якій досягаються потаємні найскладніші процеси духовного життя людини, її внутрішнього світу.

Основними освітніми завданнями освітньої галузі є:

- – оволодіння системою вмінь і навичок у галузі мистецтва, формування світогляду, креативних і комунікативних якостей;
- формування вмінь і навичок аналізувати, інтерпретувати та оцінювати твори мистецтва, виявляти їх національну своєрідність;
- збагачення духовного світу учнів у результаті вивчення творів мистецтва;
- формування ціннісного ставлення до дійсності і творів мистецтва, розвиток емоційно-почуттєвої сфери учнів;
- виховання здатності до художньої самореалізації, культурного самовираження, задоволення потреби в мистецькій самоосвіті.

Таким чином, новий зміст освітньої галузі передбачає цілісний художньо-естетичний розвиток особистості учня шляхом опанування різних видів мистецтва та координації знань, умінь і уявлень, набуття яких необхідне для формування в свідомості учнів полікультурного, поліхудожнього образу світу.

Змістовими лініями освітньої галузі є музична, образотворча, культурологічна.

В основній школі зміст освітньої галузі спрямований на розширення в процесі опанування творів мистецтва і художньо-практичної діяльності набутих у початковій школі ключових, міжпредметних естетичних і предметних мистецьких компетентностей.

У старшій школі зміст освітньої галузі «Мистецтво» спрямований на формування художнього мислення та світогляду учнів, поглиблення їх ключових, міжпредметних естетичних і предметних мистецьких

компетентностей шляхом узагальнення знань, умінь і навичок, набутих в основній школі.

Сучасне мистецьке навчання ґрунтується на засадах особистісно зорієнтованого і компетентнісного підходів, визначених в основних нормативних документах освіти – Державних стандартах, навчальних планах, програмах.

Навчання в початковій школі

У початковій школі вже другий рік упроваджуються нові навчальні програми, створені відповідно до нового Державного стандарту початкової загальної освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України № 462 від 20.04.2011. Відповідно, вивчення мистецьких дисциплін *у 1-2 класах здійснюватиметься за новими навчальними програмами*, затвердженими МОНмолодьспорту (наказ № 1050 від 12.09.2011), що розміщені на веб-сайті Міністерства освіти і науки України (www.mon.gov.ua) і видруковані у видавництві «Освіта» (2012) і фаховому науково-методичному журналі «Мистецтво та освіта» (№ 1-4 за 2012 рік).

«Образотворче мистецтво» (авторський колектив: Шмагало Р. Т. Марчук Ж. С., Вачкова І. Б., Чорний О. В., Гнатюк М. В.);

«Мистецтво» (авторський колектив: Масол Л. М., Гайдамака О. В., Очеретяна Н. В., Дмитренко О. М.).

Звертаємо увагу: для вчителів, які працюватимуть із учнями 3 – 4-х класів загальноосвітніх навчальних закладів, що у 2013 – 2014 навчальному році опановуватимуть галузь «Мистецтво» за навчальними програмами 2006 р. в. (К., Початкова школа, 2006):

- «Мистецтво. 1 – 4 класи» (авторський колектив: Масол Л. М., Белкіна Е. В., Оніщенко О. І., Очеретяна Н. В., Рагозіна В. В.);

- «Образотворче мистецтво. 1 – 4 класи» (автори Любарська Л. М., Вовк Л. В.).

Відповідно до нових навчальних програм, для забезпечення навчального

процесу створено нові навчально-методичні комплекти (підручник, робочий зошит) для кожного класу і з кожного навчального предмета:

- «Мистецтво. 1 – 2 класи» (автори Масол Л. М., Гайдамака О. В., Очеретяна Н. В.; видавництво «Генеза»);
- «Образотворче мистецтво. 1 – 2 класи» (автори Калініченко О. В., Сергієнко В. В.; видавництво «Освіта»);
- «Образотворче мистецтво. 1. 2 класи» (автори Трач С. К., Резніченко М. І.; видавництво «Навчальна книга - Богдан».

У підручниках уміщено основний навчальний (текстовий та ілюстративний) матеріал, що учні вивчають на уроках. У 2013 – 2014 навчальному році нові підручники отримають учні 2 класу. Кожен із підручників повністю реалізує вимоги навчальної програми та має свої особливості. Підручники дозволять учителю, який творчо працює з класом, застосовувати власні методичні прийоми, використовуючи при цьому довідкові матеріали. Робота з підручником є одним із видів діяльності учнів на уроках мистецьких дисциплін.

У 2013 – 2014 навчальному році з метою пробудження й поглиблення в учнів початкової школи інтересу до художнього пізнання через різноманітні форми мистецької діяльності; розкриття внутрішнього потенціалу кожного учня, незалежно від рівня його мистецьких здібностей; виховання впевненості у власних можливостях пізнавати навколишній світ і мистецтво, створюючи власні інтерпретації творів; релаксації як забезпечення емоційного комфорту дитини з предметів художньо-естетичного циклу, для учнів 1– 4-х класів, **уводиться мотиваційна шкала оцінювання** – оцінювання без балів. Об'єктами перевірки та оцінювання (**мотиваційними критеріями**) у процесі навчання мистецьких дисциплін є:

- інтерес до уроків художньо-естетичного циклу та мистецтва загалом;
- спрямованість діяльності на сприймання, пізнання творів і власну творчість;

- самовідчуття спроможності й повновартості себе та інших у реалізації художніх потреб, що вирішальною мірою залежить від мудрості й розважливості вчителя;
- ініціативність, що передбачає свободу творчого виявлення, активне включення у творчий процес на уроках, прагнення застосування набутого досвіду в позаурочний час.

Звертаємо увагу на те, що, відповідно до Типових навчальних планів для початкової школи з поглибленим вивченням іноземних мов (додатки 2 – 5 до наказу МОНмолодьспорту № 572 від 10.06.2011), на вивчення предметів художньо-естетичного циклу передбачено 1 навчальну годину. Проте ***для повної реалізації вимог Державного стандарту початкової загальної освіти і програми (освітня галузь «Мистецтво») рекомендуємо використовувати додатково 1 годину за рахунок варіативної складової навчального плану.***

Із метою підвищення якості навчання предметів художньо-естетичного циклу в початковій школі під час комплектації педагогічних працівників рекомендується передбачити годинне навантаження з образотворчого мистецтва та інтегрованого курсу «Мистецтво» насамперед учителів, які мають спеціальну освіту за дипломом (учитель образотворчого мистецтва).

Відповідно до зазначеного вище листа Міністерства освіти і науки у 1 – 4-х класах із предметів художньо-естетичного циклу *домашні завдання учням не задаються і в журналі не записуються.*

Навчання у основній школі

У новому навчальному році розпочинається поступовий перехід основної школи на новий зміст освіти, визначений Державним стандартом базової і повної загальної середньої освіти (затверджений постановою КМУ № 1392 від 23 листопада 2011 року).

Відповідно до нових Типових навчальних планів, затверджених наказом МОНмолодьспорту № 409 від 03.04.2012, освітня галузь «Мистецтво» реалізується навчальними предметамиб «Образотворче мистецтво», «Музичне

мистецтво» або інтегрованим курсом «Мистецтво», рішення про перехід на інтегрований курс приймає загальноосвітній навчальний заклад.

У 2013 – 2014 навчальному році на новий зміст навчання (нові програми) переходять учні 5-х класів. Для п'ятих класів набуває чинності програма «*Мистецтво*» (авторський колектив: Л. Масол, О. Коваленко, Г. Соцька, Г. Кузьменко, Ж. Марчук, О. Константинова, Л. Паньків, І. Гринчук, Н. Новікова, Н. Овіннікова), що розміщена на офіційному веб-сайті Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України (www.mon.gov.ua) і видрукована у фаховому науково-методичному журналі «Мистецтво та освіта» (№ 1 – 2 за 2013 рік).

Структура програми «Мистецтво» забезпечує цілісність змісту мистецької освіти в основній школі. Програма складається з блоків відповідно до навчальних предметів: «Музичне мистецтво» і «Образотворче мистецтво» або інтегрований курс «Мистецтво» як альтернативний курс із розрахунку 2 години на тиждень (відповідно до вимог програми).

Програма побудована за тематичним принципом. Логічна послідовність тем за роками навчання (однакова як для автономного викладання музичного та образотворчого мистецтва, так і для інтегрованого курсу) охоплює такі ключові естетичні категорії, як *види, жанри, стилі* мистецтва. Спільна тематика кожного року розподіляється на окремі теми варіативно, адже змістове наповнення конкретизується відповідно до специфіки кожного з блоків програми. У кожному з блоків програми висвітлено зміст і вимоги кожного з навчальних предметів освітньої галузі, а також визначено компетентності, яких діти набувають на кінець кожного навчального року відповідно з кожного навчального предмета.

Програма передбачає творче ставлення вчителя до змісту і технологій навчання, поурочного розподілу навчального художнього матеріалу. Він має можливість обирати мистецькі твори для сприймання, орієнтуючись на навчальну тематику та критерій їх високої художньої якості, а також

розробляти художньо-практичні й ігрові завдання для учнів, ураховуючи програмні вимоги, мету уроку, дбаючи про цілісну драматургію уроку.

Відповідно до нової програми створені підручники нового покоління. Міністерством освіти і науки України. Рекомендовано використовувати у навчально-виховному процесі загальноосвітніх навчальних закладів такі підручники для 5 класу:

- «Образотворче мистецтво» (автори Л. Масол, О.Калініченко; видаництво «Сиция»);
- «Образотворче мистецтво» (автори С. Железняк, О. Ламонова; видавництво «Генеца»).
- «Мистецтво» (інтегрований курс) (автор Л. Масол; видавництво «Світоч»).

Звертаємо увагу на те, що відповідно до Типових навчальних планів для спеціалізованих шкіл із поглибленим вивченням іноземних мов, із поглибленим вивченням предметів технічного (інженерного) циклу, спеціалізованих шкіл, гімназій, ліцеїв, колегіумів, класів із поглибленим вивченням окремих предметів (додатки 3, 4, 5, 8 до наказу МОНмолодьспорту № 409 від 03.04.2012 «Про затвердження Типових навчальних планів загальноосвітніх навчальних закладів II ступеня») на вивчення предметів художньо-естетичного циклу передбачено 1 навчальна година з інваріантної складової. ***Проте з метою повної реалізації вимог освітньої галузі «Мистецтво» Державного стандарту рекомендуємо*** використовувати додатково 1 годину за рахунок варіативної складової навчального плану (програми з «Мистецтва» на 0.5 години немає).

Учні 6 – 7-х класів у 2013 – 2014 навчальному році продовжуватимуть навчатися за програмами «Образотворче мистецтво. 6-7 класи» (автори Е. Белкіна, Н. Очеретяна та ін.) (видавництво «Перун», 2005; www.mon.gov.ua), «Мистецтво. 6-8 класи» (автори Л. Масол, О. Гайдамака та ін.) (видавництво «Перун», 2005).

У 9 класі дисципліною художньо-естетичного циклу є художня культура, яка вивчається за програмою «Художня культура» (автори Л. Масол,

Н. Миропольська; видавництво «Перун», 2005; www.mon.gov.ua). Її зміст є логічним узагальненням вивченого учнями на уроках мистецьких дисциплін у 1 – 8-х класах і пропедевтикою подальшого вивчення художньої культури в старшій профільній школі. *Звертаємо увагу, що відповідно до рекомендацій Міністерства освіти і науки України (лист МОН № 1/9-55 від 27.01.2009), зважаючи на мистецьке наповнення змісту предмета, місцевим керівним органам освіти рекомендовано під час комплектації педагогічних працівників передбачити годинне навантаження з художньої культури в першу чергу серед учителів образотворчого або музичного мистецтва.*

Із художньої культури у 2013 – 2014 навчальному році учні 9 класу працюватимуть за одним із трьох підручників: авт. Л. Масол; авт. Л. Климова; авт. Н. Назаренко та ін.

Уроки предметів художньо-естетичного циклу доцільно будувати за методом емоційної (художньо-педагогічної) драматургії, що спрямований на активізацію емоційного відношення школярів до мистецтва. Цей метод сприяє створенню атмосфери зацікавленості, живого інтересу до уроку. Його основна функція полягає в тому, щоб допомогти учням зрозуміти, пережити досвід емоційно-естетичного ставлення до навколишнього світу, утілений в образній структурі твору мистецтва. Окрім того, цей метод покликаний робити процес пізнання мистецтва цікавим і захоплюючим.

Звертаємо увагу на тому, що навчальна діяльність учнів із дисциплін художньо-естетичного циклу у 5 – 8-х класах може проводитись у різних формах, *окрім письмових* (запис учнями будь-якої інформації зі слів учителя чи з дошки, контрольних, самостійних робіт, написання рефератів), що спричиняють додаткове недоцільне навантаження учнів. Ведення учнями зошитів, виконання письмових домашніх завдань є недоцільним і несприятливим для організації творчої мистецької діяльності. Оцінювання навчальних досягнень учнів здійснюється за основними видами діяльності на уроках відповідно до критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів, затверджених наказом МОНмолодьспорту № 329 від 13.04.2011 «Про

затвердження критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти».

Порядок заповнення сторінок класного журналу та оцінювання навчальних досягнень учнів 5 – 11-х класів загальноосвітніх навчальних закладів здійснюється відповідно до наказу МОН № 496 від 03.06.2008 «Про затвердження Інструкції з ведення класного журналу учнів 5 – 11(12)-х класів загальноосвітніх навчальних закладів».

Звертаємо увагу на те, що *письмові тематичні перевірки (контрольні, самостійні роботи)* із образотворчого мистецтва **не проводяться**. Тематична атестація проводиться двічі на семестр та виставляється в журналі в окрему колонку без дати. Тематичне оцінювання проводиться та виставляється на основі поточного. При виставленні тематичної оцінки враховуються **всі види** навчальної діяльності учнів, що підлягали оцінюванню протягом вивчення теми. У випадку сумнівів у виставленні тематичної оцінки можливе додаткове усне опитування або проведення моніторингу знань (запропонованих у збірниках для Державної підсумкової атестації завдання на порівняння, узагальнення і систематизацію, здійснення мистецьких аналогій, аналіз-інтерпретацію мистецьких творів, захист власних проєктів). **Тематична оцінка не підлягає коригуванню**. Семестрове оцінювання здійснюється на підставі тематичних оцінок. При цьому мають ураховуватися динаміка особистих навчальних досягнень учня (учениці) із предмета протягом семестру, важливість теми, тривалість її вивчення, складність змісту тощо. **Семестрова оцінка коригуванню не підлягає**.

Особливості оцінювання результатів навчання. Багатокомпонентність змісту мистецької освіти зумовлює багатофункціональність оцінювання досягнень учнів у цій галузі, єдність *діагностичної, коригувальної, стимулюючо-мотиваційної, навчальної, виховної, розвивальної, прогностичної функцій*.

Об'єктами перевірки та оцінювання результатів мистецької освіти мають стати основні **компетентності**:

- предметні мистецькі (зокрема інтерпретаційні та діяльно-творчі);
- міжпредметні естетичні (естетичні оцінки й ставлення);
- ключові (загальнокультурні, інформаційно-комунікативні, соціальні).

Система оцінювання результатів навчання в освітній галузі «Мистецтво» ґрунтується на позитивному ставленні до кожного учня; оцінюється не рівень його недоліків і прорахунків, а рівень особистісних досягнень. Як відомо, значну роль у мистецькій сфері відіграють спеціальні художні здібності (музичний слух, вокальні дані, відчуття ритму, кольору, пропорцій, симультанне образне сприймання тощо), що впливають на освітні результати учнів. Тому індивідуальний і диференційований підходи до оцінювання мають надзвичайно важливе значення. Комплексна перевірка та оцінка, що інтегрує результати різних видів діяльності учнів – інформаційно-пізнавальної, практичної, творчої, – дають змогу вчителю об'єктивно, але водночас і гуманно (не пригнічуючи особистість) оцінити тих, хто не має яскраво виражених художніх здібностей, проте характеризується сумлінним ставленням до навчання, активністю, ініціативністю.

До основних видів оцінювання належать: *поточне* (виконує діагностичну, стимулюючу коригуючу функції) і *підсумкове* (семестрове і річне). Додатковими засобами стимулювання пізнавальної активності учнів є самооцінка та взаємне оцінювання.

Основним видами домашніх завдань із предмета «Образотворче мистецтво» можуть бути: спостереження за кольорами, формами, перспективними змінами, колоритом в просторі, орнаментами природних форм, фактури, текстури, характеру тощо; добір зразків зображень до теми (графіка, живопис, скульптура, декоративно-прикладне мистецтво, архітектура, дизайн, фотографія), добір асоціативного ряду, природних матеріалів тощо для майбутньої композиції, виконання проекту та ін.

Допрофільна підготовка учнів і поглиблене вивчення предметів галузі «Мистецтво»

Особливістю допрофільної підготовки учнів у галузі шкільної художньо-естетичної освіти є її наскрізність і наступність. Важлива роль у допрофільній підготовці відводиться факультативним курсам і курсам за вибором, що реалізуються за рахунок годин варіативної складової навчальних планів загальноосвітніх навчальних закладів. Переважна більшість факультативних курсів і курсів за вибором вивчаються учнями впродовж кількох років і взаємодоповнюють один одного за змістом.

Поглиблене вивчення мистецьких дисциплін – запорука якісної допрофільної підготовки учнів основної школи, що в подальшому дасть їм можливість свідомо обрати профіль навчання. У старшій школі вивчення обраних учнями факультативних курсів і курсів за вибором допомагатиме їм визначитися з вибором майбутньої професії. Вивчення факультативних курсів і курсів за вибором організовується за умови наявності бажання учнів їх вивчати та створення належних умов для їх опанування. Міністерством освіти і науки, молоді та спорту України сформовано та рекомендовано два збірники програм факультативних курсів і курсів за вибором для спеціалізованих загальноосвітніх шкіл музичного та художнього профілю (видавництво «Ранок», 2009). Пропоновані в збірниках програми можуть використовуватися не лише в спеціалізованих школах, а й у *будь-яких загальноосвітніх навчальних закладах для допрофільної підготовки учнів.*

У збірнику програм художнього спрямування представлено програми з художньої праці, дизайну, графіки, креслення, українського народного мистецтва, історії образотворчого мистецтва, етикету тощо.

Для спеціалізованих загальноосвітніх шкіл художнього профілю підготовлено збірники програм із профільних предметів (видавництво «Ранок», 2009). Збірник програм художнього профілю складають програми з рисунку, живопису, композиції, комп'ютерної графіки, ліплення, художньої праці. Профільні предмети реалізують цілі, завдання та зміст конкретного профілю.

Вони належать до інваріантної складової навчального плану, тобто є обов'язковими для учнів, які навчаються в спеціалізованій школі з поглибленим вивченням окремих предметів.

Залежно від особливостей та умов роботи, спеціалізований загальноосвітній навчальний заклад може вносити необхідні корективи щодо вивчення профільних предметів і курсів, зокрема може перерозподілятися час між курсами профільного циклу.

Із новими досягненнями в царині культури, мистецтва і мистецької педагогіки можна ознайомитися на сторінках фахового журналу «Мистецтво та освіта». Журнал друкує нові навчальні програми, інформаційні матеріали, методичні рекомендації та розробки, що покликані допомагати в реалізації змісту освітньої галузі «Мистецтво» у шкільному навчально-виховному процесі.

Результатом навчання учнів у школі з образотворчого мистецтва має стати не тільки система художніх знань і вмінь, на що традиційно спрямовувалася мистецька освіта попередніх десятиліть, а також система особистісних художньо-естетичних цінностей і компетентностей важливих складових естетично розвиненої особистості.

Реалізація Державного стандарту базової і повної загальної освіти і перехід на нові початкові програми

Робота по впровадженню нового Державного стандарту базової і повної загальної освіти і перехід на нові Програми з образотворчого мистецтва в 5 класах розпочалась ще у першій половині 2012 року через проведення нарад, навчально-практичних семінарів, майстер-класів, студій, курсів підвищення кваліфікації.

Із метою успішного впровадження Державного стандарту і переходу на нові програми створено групу вчителів образотворчого мистецтва в складі: Андрусенка В. М., учителя образотворчого мистецтва Новопетрівської ЗОШ І – ІІІ ступенів Снігурівської районної ради, Близнюка В. С., учителя

образотворчого мистецтва Новодмитрівської ЗОШ І – ІІІ ступенів Новобузької районної ради, Винокурової Т. К., учителя образотворчого мистецтва Березанської ЗОШ І – ІІІ ступенів Березанської районної ради, Юрковської О. П., учителя образотворчого мистецтва Южноукраїнської ЗОШ, Довгань І. О., учителя образотворчого мистецтва Миколаївської ЗОШ І – ІІІ ст. № 3 Миколаївської міської ради, Апостолова А. Б., учителя образотворчого мистецтва ЗОШ І – ІІІ ступенів № 34 Миколаївської міської ради, Вербицької З. В., учителя образотворчого мистецтва Кривобалківської ЗОШ І – ІІІ ступенів Миколаївської районної ради, Гоманюка О. М., учителя образотворчого мистецтва Малахівської ЗОШ І – ІІ ступенів Березанської районної ради, Новак І. М., учителя образотворчого мистецтва ЗОШ І – ІІІ ступенів № 24 Миколаївської міської ради (керівник групи Крик Д. О.), завідувач лабораторії методики художньо-естетичної освіти МОІППО в міжкурсовий період і під час походження курсів підвищення кваліфікації в грудні 2012 року і розробила, уклала матеріали (конспекти, презентації, відеофільми, таблиці) щодо вивчення образотворчого мистецтва в 5 класі. Матеріали будуть видані окремим посібником і розміщені на сайті МОІППО.

До уваги вчителів пропонуємо тематичну структуру програми 5 класу і календарно-тематичне планування. Запропоноване календарно-тематичне планування є орієнтовним. Вивчення програми вчитель може розпочинати із графіки або із декоративно-прикладного мистецтва, ураховуючи особливості місцевості, традицій школи та спеціалізації за дипломом.

Тематична структура програми «Образотворче мистецтво» (5 кл.)

35 год на рік (1 год. на тиждень), із них 4 год – резервний час

Клас	Тема року	Теми
5	Види мистецтв	Графіка
		Живопис
		Скульптура. Декоративно-прикладне мистецтво

		Взаємодія образотворчого мистецтва з іншими видами мистецтва (архітектурою, літературою, музикою, театром, цирком, кіно)
--	--	--

Зміст	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів
Графіка	Учень знає і розуміє: • види графіки; • засоби художньої виразності графіки (лінія, штрих, крапка, пляма); • вплив освітлення на виявлення об'єму форми (складові світлотіні); уміє: • обирати формат та різні варіанти розташування елементів композиції; • передавати природні форми засобами художньої виразності графіки; • створювати образи людей враховуючи масштабність і пропорції; застосовує: • засоби графіки для створення художніх образів; • різні графічні техніки та матеріали
Живопис	Учень знає і розуміє: • види живопису; • засоби художньої виразності живопису (колір, кольорові сполучення, насиченість, світлота, відтінки); • особливості гармонії кольорів; уміє: • передавати плановість засобами живопису; • утворювати нові кольори та їхні відтінки; застосовує : • різні техніки живопису; • набуті знання та уміння з кольорознавства у творчій діяльності

Скульптура. Декоративно-прикладне мистецтво	Учень знає і розуміє: • види скульптури; • засоби художньої виразності скульптури (об'єм, форма, фактура); • скульптурні техніки та матеріали; • закономірності стилізації та композиційні особливості творів декоративно-прикладного мистецтва; • види орнаментів; уміє: • створювати образи людей, тварин, сюжетно-тематичні композиції з різних пластичних матеріалів; • стилізувати природні форми (тварин, птахів, квітів) для створення декоративних композицій у різних форматах; • використовувати символіку кольорів при створенні декоративних композицій; застосовує : • різні техніки, прийоми та матеріали для реалізації творчого задуму у декоративних і скульптурних композиціях
Взаємодія образотворчого мистецтва з іншими видами мистецтв	Учень знає і розуміє: • особливості засобів художньої виразності різних видів мистецтва; • зв'язок образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва з іншими видами мистецтва (архітектурою, музикою, літературою, театром, цирком, кіно); уміє: • створювати композиції з урахуванням особливостей різних видів мистецтва; застосовує: • відповідні засоби художньої виразності, техніки та матеріали для створення композицій
Наприкінці 5 класу учень виявляє здатність: • розрізняти види образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва, порівнювати засоби художньої виразності творів образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва, інтерпретувати їх зміст; • розуміти взаємодію образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва з іншими видами мистецтва	

- (архітектурою, літературою, музикою, театром, цирком, кіно) і застосовувати міжпредметні компетентності у художньо-творчій діяльності;
- виконувати творчі роботи в різних видах образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва, виготовляти сувеніри (індивідуально, у колі однолітків, у родині);
- висловлювати власні судження про образотворче та декоративно-прикладне мистецтво, виявляти естетичне ставлення до них, брати участь у міжособистісному спілкуванні з приводу образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва, співпрацювати в групах; проявляти допитливість у процесі пізнання образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва, використовувати різні друковані джерела інформації про них у навчально-пізнавальній діяльності

Календарно-тематичне планування з образотворчого мистецтва. 5 клас

Номер уроку	Тема уроку
1 урок	Світ образотворчого мистецтва в житті людини <i>Завдання:</i> Сприйняття творів образотворчого мистецтва. Що таке мистецтво? Витоки мистецтва. Види образотворчого мистецтва. Що дає людині мистецтво?
2 урок	Живопис. Види живопису: станковий, монументальний і театральньо-декоративний <i>Завдання:</i> Сприйняття творів живопису. Найвідоміші українські живописці та світу.
3 урок	Засоби виразності живопису: колір, колірні сполучення, насиченість, світлота, відтінок <i>Завдання:</i> Зображення пейзажу (етюд).
4 урок	Засоби виразності живопису (продовження). Емоційна виразність кольору <i>Завдання:</i> Зображення пейзажу з передачею емоційного стану природи (гуаш, акварель, темпера) «Рання весна», «Перед грозою», «Осінь»
5 урок	Колір. Основні та похідні кольори. Утворення нових кольорів (додаткових похідних) <i>Завдання:</i> Виконання етюдів
6 урок	Плановість засобами живопису (повітряна перспектива) <i>Завдання:</i> Зображення пейзажу із передачею повітряної перспективи
7 урок	Колорит у живописі. Пейзаж у живописі <i>Завдання:</i> Зображення пейзажу в різному колориті. «Тепла

	осінь», «Холодний вітер», «Снігопад» (гуаш, акварель, темпера)
8 урок	Пейзаж у живописі. Колорит (продовження) <i>Завдання:</i> Зображення пейзажу в різному колориті з передачею плановості (гуаш, акварель, темпера)
9 урок	Художні техніки живопису (акварель «Алла прима», лесування) <i>Підсумковий урок:</i> Живопис – вид образотворчого мистецтва
11 урок	Засоби виразності графіки: лінія, штрих, крапка, пляма. <i>Завдання:</i> Зображення дерев, тварин або птахів (за вибором учнів)
12 урок	Рисунок – вид оригінальної графіки. Характер лінії, виразність штриха <i>Завдання:</i> Зображення дерев, трави, квітів.
13 урок	Пропорції і масштаб <i>Завдання:</i> зображення предметів у просторі Колір. Основні та похідні кольори. Утворення нових кольорів (додаткових похідних) <i>Завдання:</i> Виконання етюдів
14 урок	Форма предмета. Виявлення об'єму форми предметів у графіці <i>Завдання:</i> Виконання натюрмрту із трьох предметів
15 урок	Натюрморт у графіці <i>Завдання:</i> Зображення трьох предметів (рисунок, гратаж, картографія).
16 урок	Натюрморт у графіці (продовження теми) <i>Завдання:</i> Завершення роботи над композицією. Підсумковий урок. Графіка – вид образотворчого мистецтва
17 урок	Скульптура. Види скульптури: станкова, монументальна, декоративна <i>Завдання:</i> Сприйняття творів скульптури. Видатні світові та українські скульптури
18 урок	Засоби художньої виразності скульптури (об'єм, форма, фактура) <i>Завдання:</i> Ліплення виразного образу тварини (пластилін, глина, скульптурна маса)
19 урок	Скульптурні техніки та матеріали (глина, пластилін, скульптурна маса) <i>Завдання:</i> Ліплення круглої скульптури (тварини, птахи, овочі, фрукти)

20 урок	Скульптурні техніки та матеріали (продовження теми) <i>Завдання:</i> Ліплення (глина, пластилін, скульптурна маса) круглої скульптури з передачею фактури (тварини, птахи, овочі, фрукти)
21 урок	Підсумковий урок. Скульптура – вид образотворчого мистецтва. Композиція <i>Завдання:</i> Подорож по музеях світу і України
22 урок	Декоративно-прикладне мистецтво <i>Завдання:</i> Сприймання творів декоративно-прикладного мистецтва. Найвідоміші центри народного мистецтва в Україні
23 урок	Мова знаків і символів у декоративно-прикладному мистецтві <i>Завдання:</i> Створення орнаменту для закладки
24 урок	Стилізація у декоративно-прикладному мистецтві. Стилізація природних форм <i>Завдання:</i> Створення декоративних композицій із природних форм (гуаш). Виготовлення сувенірів
25 урок	Особливості створення декоративної композиції (закони декоративної композиції) <i>Завдання:</i> Створення декоративної композиції з квітів
26-27 урок	Декоративний натюрморт. Декоративне панно (квіти, птахи). Декоративне оздоблення іграшки (гуаш, акварель), за вибором, учнів і вчителя. <i>Завдання:</i> виконання декоративного натюрморту, декоративного панно або оздоблення іграшки.
28 урок	Декоративна композиція <i>Завдання:</i> Створення декоративної композиції з використанням символіки кольору (гуаш, акрил, кольоровий папір)
29 урок	Підсумковий урок. Декоративно-прикладне мистецтво <i>Завдання:</i> Завершення роботи над створенням декоративної композиції (гуаш, акрил, кольоровий папір)
30 урок	Особливості засобів художньої виразності різних видів мистецтва <i>Завдання:</i> Сприйняття творів мистецтва. Ескіз для творчої роботи
31-32 урок	Творча робота <i>Завдання:</i> Створення композицій у різних видах образотворчого мистецтва: Живопис – «Світ навколо тебе»; графіка – «Тварини – твої друзі»; ДПМ – «Фантастичні тварини»; скульптура – улюблені тварини.

33 урок	Зв'язок образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва з іншими видами мистецтва (архітектурою, музикою, театром, фотографією, кіно, цирком) <i>Завдання:</i> Відвідування художнього або краєзнавчого музею, екскурсія по місту, історичним місцям.
34 урок	Підсумковий урок. Види образотворчого мистецтва <i>Завдання:</i> Виставка кращих робіт. Обговорення композицій
35 урок	Екскурсія по місту, до художнього, краєзнавчого музею, в майстерню художника <i>Завдання:</i> Підготуватися до вивчення програми в 6 класі (альбом, живописні, пластичні та графічні матеріали). За бажання можна вести альбом спостережень, замальовок

*Крик Д.О., завідувач лабораторії
методики художньо-естетичної освіти МОППО*

Обласні, міжрайонні семінари вчителів – школа педагогічного досвіду вчителів образотворчого мистецтва

Із метою підвищення фахової майстерності вчителів образотворчого мистецтва, упровадження нового Державного стандарту повної середньої освіти освітньої галузі «Мистецтво», ознайомлення з новими підходами до навчання, використання інформаційно-комунікаційних технологій на уроках образотворчого мистецтва в школі, міжрайонні семінари стали школою впровадження нових педагогічних технологій, поширення перспективного педагогічного досвіду, підтримки молодих учителів загальноосвітніх навчальних закладів області.

Обласна конференція з музичного, образотворчого мистецтв і художньої культури, що відбулася в червні 2013 року на тему «Поліхудожнє виховання учнів загальноосвітньої школи у процесі впровадження інтегрованих курсів» (наказ МОН України від 07. 10. 2005 № 578, від 22. 10. 2010 № 994) надала міжнародний досвід, спілкування, ціннісні орієнтири щодо розвитку мистецтва, художньо-естетичної освіти і виховання учителям образотворчого мистецтва області.

У конференції брали участь керівники районних (міських) методичних об'єднань учителів музичного, образотворчого мистецтв і художньої культури, учителі міста та області. У роботі семінару взяли участь науковці України: Масол Л. М., кандидат педагогічних наук, провідний науковий співробітник

лабораторії естетичного виховання Інституту проблем виховання НАПН України, Гайдамака О. В., начальник відділу науково-методичного забезпечення змісту дошкільної та початкової освіти Інституту інноваційних технологій та змісту освіти МОН України; Чапкіс Григорій Миколайович, народний артист України, лауреат міжнародних конкурсів, Кашекова І. Е., доктор педагогічних наук, професор, заступник директора Інституту культурології освіти Російської академії освіти; методисти, викладачі обласних інститутів післядипломної педагогічної освіти та вчителі музичного, образотворчого мистецтва і художньої культури, учасники Всеукраїнського експерименту.

Уперше на обласній конференції було представлено міжнародну виставку малюнків дітей із Росії, Казахстану і України «Наші кішки». Автор ідеї і куратор виставки – Копцева Тетяна Анатоліївна, кандидат педагогічних наук, доцент, старший науковий співробітник лабораторії художньої освіти РАО «Інституту художньої освіти». Учителі, керівники методичних об'єднань отримали досвід оцінювання дитячих малюнків і визначення мистецької цінності дитячої творчості.

Упродовж останніх років семінари проводяться спільно з учителями музичного мистецтва і художньої культури.

У жовтні 2012 року на базі Тімірязівської загальноосвітньої школи І – ІІІ ступенів Вознесенської районної ради проведено міжрайонний науково-практичний семінар учителів музичного, образотворчого мистецтва і художньої культури на тему «Художньо-педагогічні технології у викладанні мистецьких дисциплін» (начальник відділу освіти Копієвський І. В., завідувача районним методичним кабінетом Лапаєва Н. В.). Обрана тема семінару розкриває напрямки впровадження Державного стандарту повної середньої освіти освітньої галузі «Мистецтво», роль і застосування художньо-педагогічних технологій у викладанні мистецьких дисциплін, професійної компетентності учителя щодо формування в учнів ціннісних орієнтацій у сфері мистецтва і комплексу базових компетенцій.

У семінарі взяли участь учителі міст Вознесенська, Миколаєва, Вознесенського, Єланецького, Братського, Новоодеського районів;

Ляхова В. П., старший викладач кафедри психології, педагогіки та менеджменту освіти МОІППО. Відповідно до програми семінару було проведено «Презентацію навчальних закладів», «Пленарну частину», «Педагогічний практикум – відвідування уроків образотворчого і музичного мистецтва», «Позакласні заходи» і «Прес-діалог із учасниками семінару»; педагогічний практикум «Застосування художньо-педагогічних технологій у викладанні мистецьких дисциплін», відвідування уроків музичного та образотворчого мистецтва. Урок образотворчого мистецтва у 7 класі за темою «Види архітектури за призначенням. Житлова архітектура» провела Драгульова Людмила Іванівна, учитель образотворчого мистецтва Тімірязівської загальноосвітньої школи I – III ступенів Вознесенської районної ради.

Тема уроку дала можливість зробити екскурс в історію розвитку української архітектури, тектонічних особливостей побудови народного житла і перейти до шедеврів світової та української архітектури. Емоційне і схвильоване сприйняття шедеврів архітектури як синтезу людської думки і творчості дало можливість учням визначитися з власними композиціями з проектування будинку майбутнього на тему «Будинок моєї мрії». Цікаві проекти (малюнки) учнів дали можливість учителю та учасникам семінару пересвідчитися у тому, що мріють жити в комфортних, конструктивних із сучасним декором будівлях. На завершення семінару відбулася презентація позакласних заходів учнів Олександрівської ЗОШ I – III ступенів; Таборівської ЗОШ I – III ступенів і Трикратської ЗОШ I – III ступенів Вознесенської районної ради

На базі Первомайської гімназії Первомайської міської ради проведено міжрайонний семінар на тему «Професійна компетентність учителя як гарант ефективності навчання учнів музичного та образотворчого мистецтва» (начальник управління освіти Остапенко Г. Ф., завідувач методичним кабінетом Антипіна Л. В., методист Покотиленко Л. Р.). У семінарі взяли участь учителі образотворчого мистецтва ЗНЗ міст Первомайська, Южноукраїнська; Первомайського, Кривоозерського, Доманівського та Врадіївського районів.

У програмі семінару – «Презентація навчальних закладів», «Педагогічний практикум, відвідування уроків образотворчого і музичного мистецтва», «Презентація власних родзинок творчості вчителів мистецтва», «Позакласні заходи» і «Прес-діалог із учасниками семінару».

Завжди особлива увага вчителів була і є до уроку образотворчого мистецтва в 5 – 7- х класах, основної форми роботи. Учасники семінару відвідали уроки образотворчого і музичного мистецтва у Первомайській гімназії. Тема уроку образотворчого мистецтва в 5 класі «Асоціативно-образна форма. Художні техніки: монотипія, акватипія». Урок провів Кульчицький Олексій Іванович, учитель образотворчого мистецтва Первомайської гімназії Первомайської міської ради, учитель-методист.

Олексій Іванович, користуючись сучасним комплексом комп'ютерної техніки, створює емоційне середовище в класі зі сприйняття «Казки про осінь». На екрані учні бачать героїв казки, візуально співставляють уявлення про героїв казки, асоціативні образи приходу царівни Осені і її розчарування в чаклуванні Жовтня. Учитель ставить за мету формувати вміння використання художніх технік у тематичній композиції, що забезпечується сукупністю набутих знань і навичок учнів із початкових класів, розвивати уяву і сприйняття природи через художній образ, виховувати естетичне ставлення до краси природи. Поставлена мета логічно підводить учнів до виконання практичної роботи на тему «Осінь така мила, осінь така люба ...». Діти використовують одну із запропонованих художніх технік «монотипія», «акватипія», самостійно доповнюють знання про «монотипію», вивчають послідовність виконання практичного завдання в техніці «акватипія», виконують невеличкий ескіз композиції, вибирають колірний акцент у колористичному вирішенні. Особливу увагу вчитель приділяє на завершальний етап роботи: назва композиції, оформлення роботи в паспарту.

Кульмінацією уроку є завершальний етап – підбиття підсумків, рефлексія. Учні в емоційно-піднесеному настрої подають роботи на виставку «Класний вернісаж». Обговорення виконаних робіт, враження від уроку і обмін думками

щодо етапів виконання практичного завдання, труднощі, успіх, найбільш вдалі живописні знахідки і результати спостережень спорідненості художніх технік.

Виконана практична робота «Осінь така мила, осінь така люба...» є результатом усіх спільних успішних дій учителя та учнів і тому таке емоційне піднесення не тільки в учнів, але й в учителів – учасників семінару.

Кожен із учнів, користуючись власним досвідом, прислухаючись до емоційним стану душі, співставив його з образом осені під час виконання композиції.

Цікавим для учнів є й домашнє завдання: показати роботу дома батькам і розповісти про техніку її виконання. Такий варіант домашнього завдання дозволяє вийти уроку образотворчого мистецтва за межі кабінету й школи, прийти в сім'ю, організовуючи таким чином художньо-естетичне середовище для формування художніх знань.

У рамках проведення районного семінару вчителів предметів художньо-естетичного циклу успішно провела урок образотворчого мистецтва в 6 класі на тему «Живопис. Портрет» Одинська Л. В., учитель образотворчого мистецтва Братської гімназії Братської районної ради. Урок відзначився тим, що він максимально наближений до сучасного життя учнів, до вивчення залучено теми уроку не тільки твори видатних українських художників, що стали вже класикою, а й твори сучасних миколаївських митців Миколаївської обласної організації Національної спілки художників України – Артим О. М., Артим Д. І.; художники, члени Національної спілки художників України). Тонкі грані формування духовної культури учнів на уроці, удаło поєднані у знання, уміння і навички з портретного жанру. Активно-емоційна робота над практичною роботою дала можливість створити власні, цікаві композиції через форму і колорит. Думки, що висловлювали учні під час обговорення завершених робіт, підтвердили націленість на творчий характер виконання завдання.

Цікавою формою роботи з учителями, керівниками гуртків стали майстер-класи з образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва:

- Архіпова Аліна Євгенівна, учитель образотворчого мистецтва Миколаївської гімназії № 4 Миколаївської міської ради, переможниця II (обласного) туру, лауреат Всеукраїнського конкурсу «Учитель року – 2011» із номінації «Образотворче мистецтво», – «Використання інформаційно-комунікаційних технологій під час вивчення образотворчого мистецтва»;
- Гримач Ірина Михайлівна, учитель образотворчого мистецтва Первомайської загальноосвітньої школи I – III ступенів № 12 Первомайської міської ради, переможниця II (обласного) туру Всеукраїнського конкурсу «Учитель року – 2007», – «Паперова пластика. Виготовлення вітальної листівки»;
- Купцова Тетяна Михайлівна, учитель рисунка і живопису Миколаївської спеціалізованої школи мистецтв і прикладних ремесел Академії дитячої творчості, художник, член Національної спілки художників України – «Художні техніки і матеріали. Графіка.»;
- Коляда Тетяна Павлівна, керівник гуртка образотворчого мистецтва Будинку творчості Заводського району м. Миколаєва, член обласного творчого об'єднання «Прибужжя» – «Батик. Декоративне панно»;
- Цимбал Марія Анатоліївна, учитель образотворчого мистецтва ЗОШ I – III ступенів № 11 Миколаївської міської ради – «Живопис. Техніки олійного живопису»;
- Крик Д. О., завідувач лабораторії методики художньо-естетичної освіти МОШПО, для вчителів образотворчого мистецтва Братського району – «Живопис. Композиція».

Практична робота, діалог, отримання методичних рекомендацій, набуття нових знань і виконання тематичних композицій, у різних художніх техніках у живописі – результат майстер-класу.

Дієвою формою міжкурсової роботи лабораторії на 2012 – 2013 роки є вивчення стану викладання образотворчого мистецтва в загальноосвітніх навчальних закладах області. У Миколаївському районі «Шляхи забезпечення якості художньо-естетичної освіти і виховання учнів у загальноосвітніх

навчальних закладах області» представлено систему роботи Ольшанської і Ковалівської ЗОШ I – III ступенів Миколаївської районної ради.

Відвідано урок образотворчого мистецтва в 6 класі на тему «Дизайн, основи художнього моделювання. Мода, силует і стиль в одязі». Шиліна Світлана Вікторівна, учитель образотворчого мистецтва, спеціаліст вищої категорії, провела урок на високому методичному рівні, залучивши до реалізації мети уроку сучасні педагогічні технології, знання, уміння і навички учнів, отримані на інших уроках. Учні майстерно виконали практичне завдання з моделювання одягу в стилях різних напрямків. На уроці забезпечено високий рівень художньо-емоційного стану, продуктивної праці в моделюванні стилю жіночого та чоловічого одягу. Отримані знання учні успішно реалізовували в моделях.

У квітні 2013 року тематичне вивчення проведено на базі Куцурубської ЗОШ I – III ступенів та Іванівської загальноосвітньої школи I – III ступенів Очаківської районної ради з проблеми «Технології забезпечення якості художньо-естетичної освіти і виховання учнів в загальноосвітніх навчальних закладах освіти». Під час вивчення зазначеної теми відвідано бінарний урок із образотворчого, музичного і художньої культури. Урок продемонстрував взаємопроникнення самостійних предметів естетичного циклу один до одного

На базі Ольшанської загальноосвітньої школи I – III ступенів Миколаївської районної ради та Іванівської загальноосвітньої школи I – III ступенів Очаківської районної ради проведено круглі столи, у яких узяли участь учителі образотворчого та музичного мистецтва 5 – 7-х класів ЗНЗ зазначених районів. Під час роботи круглого столу розглянуто питання про Державний стандарт початкової та базової і повної загальної освіти, типові навчальні програми в загальноосвітніх навчальних закладах, застосування художньо-педагогічних технологій у навчально-виховний процес, питання якості професійного зростання.

Учасники круглого столу отримали орієнтири щодо розвитку художньо-естетичної освіти в загальноосвітніх школах області, про перспективи розвитку

образотворчого мистецтва в 1 – 7-х класах, про ефективне використання художньо-педагогічних технологій на уроках мистецтва в школі.

Обласний фестиваль учнівської творчості «Таланти твої, Миколаївщино»

Фестиваль дитячої творчості здобув популярність серед учителів, учнів загальноосвітніх навчальних закладів області, керівників гуртків та вихованців студій, гуртків районних, міських Будинків дитячої творчості учнів. Тематика фестивалю щороку змінюється – один рік номінація «Юні майстри», наступний – «Юні художники». Цього року учасники змагалися у номінації «Юні художники».

На виконання наказу управління освіти і науки Миколаївської обласної державної адміністрації від 19.02.2013 № 112 «Про проведення обласного фестивалю дитячої творчості «Таланти твої, Миколаївщино», присвяченого Шевченківським дням, зареєстрованого в Головному управлінні юстиції в Миколаївській області від 12.03.2013 № 25/1937, із метою популяризації творчої спадщини Т. Г. Шевченка, збереження та розвитку інтелектуального потенціалу України, підтримки талановитої молоді та творчої праці вчителів – у рамках підготовки до відзначення у 2014 році 200-річчя від дня народження Т. Г. Шевченка 22 травня цього року на базі Миколаївського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти відбувся II (обласний) етап фестивалю дитячої художньої творчості «Таланти твої, Миколаївщино», присвячений Шевченківським дням у номінаціях: «Юні аматори сцени», «Юні композитори», «Юні художники».

Для організації та проведення Фестивалю затверджено оргкомітет і журі, до складу якого увійшли: Шуляр Василь Іванович, кандидат педагогічних наук, доцент, заступник директора з наукової роботи Миколаївського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти, заслужений учитель України, голова журі; Аристова Людмила Сергіївна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри мовно-літературної освіти Миколаївського обласного інституту

післядипломної педагогічної освіти, заступник голови журі. Члени журі з номінації «Юні художники»:

- Крик Дмитро Олексійович, завідувач лабораторії методики художньо-естетичних освіти Миколаївського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти;
- Зарубенко Людмила Василівна, методист Науково-методичного центру управління освіти Миколаївської міської ради, учитель-методист;
- Головіна Наталія Валентинівна, учитель образотворчого мистецтва Миколаївської гімназії № 2 Миколаївської міської ради, старший учитель;
- Байбородін Олексій Інокентійович, викладач, скульптур, реставратор Миколаївської дитячої художньої школи;
- Цимбал Марія Анатоліївна, учитель образотворчого мистецтва загальноосвітньої школи I – III ступенів № 11 Миколаївської міської ради.

У номінації «Юні художники» узяли участь учні загальноосвітніх навчальних закладів міст Миколаєва, Вознесенська, Первомайська, Южноукраїнська; Баштанського, Єланецького, Березанського, Березнегуватського, Братського, Вознесенського, Доманівського, Жовтневого, Казанківського, Нвобузького, Нвоодеського, Миколаївського Снігурівського районів. На участь в очному етапі Фестивалю надіслано більше 60 робіт учнів віком від 9 до 16 років (конкурс проводився у двох вікових категоріях: молодша (9–13 років) і старша (14–18 років)).

Учасники змагань продемонстрували змістовні знання творчості і поезій Т. Г. Шевченка, високий рівень володіння художніми техніками, знання з композиції, любов до творчості поета і рідного краю. Учасники старшої вікової групи представили композиції за власною інтерпретацією творчості поета, майстерне володіння художніми техніками, колориту і графічності твору, пов'язуючи їх із сьогоденням України.

Учителі образотворчого мистецтва Мартинюк Л. В., Потінська І. Ф., Карічковська Н. М., Випріцька Г. Ф., Одинська В.І., Зарубенко Л. В., Капусенко Л. М., Смирнова Н. М., керівники гуртків Тягур Т. І., Сікорська І. І., Денисова І. М., Степанова Л. В., Патраманська Н. Л. кожного року беруть участь у Фестивалі. Учні демонструють високі результати образотворчої майстерності. Юні художники продемонстрували прихильність до образотворчої діяльності та бажання творити власноруч.

Відповідно до Положення про фестиваль дитячої творчості «Таланти твої, Миколаївщино», з метою підтримки обдарованих дітей і талановитих учителів, гуртків підготовлено наказ департаменту освіти, науки та молоді Миколаївської обласної державної адміністрації, в якому відзначено переможців та учасників Фестивалю

Середня група (9 – 13 р.)

І місце

Антипов Ростислав, учень Зеленогайської ЗОШ І – ІІІ ступенів Миколаївської районної ради (керівник – Тягур Т. І.)

ІІ місце

Логвіненко Дар'я, учениця Первомайської ЗОШ І – ІІІ ступенів Жовтневої районної ради, гурток «Образотворче мистецтво» (керівник – Сікорська І. І.);

Іванова Катерина, учениця Южноукраїнської ЗОШ І – ІІІ ступенів № 2 Южноукраїнської міської ради (керівник – Мартинюк Л. В.);

ІІІ місце

Степанова Анастасія, учениця Кам'яно-Костуватської ЗОШ І – ІІ ступенів Братської районної ради (керівник – Степанова Л.В.)

Бережний Едуард, учень Криничанської ЗОШ І – ІІІ ступенів Миколаївської районної ради (керівник – Потінська І. Ф.)

Зайцева Ауріка, учениця Первомайської ЗОШ І – ІІІ ступенів № 9, Первомайської міської ради (керівник – Патраманська Н. Л.)

Старша група (14 – 18 р.)

І місце

Калініченко Каріна, учениця Братської гімназії Братської районної ради – студія «Акварель» (керівник – Одинська В. І.);

ІІ місце

Рибіна Світлана, учениця Кир'яківської ЗОШ І – ІІІ ступенів Миколаївської районної ради (керівник – Рибіна С. Л., учитель образотворчого мистецтва);

Петришина Валерія, учениця Іванівської ЗОШ I – III ступенів Очаківської районної ради (керівник – Денисова І. М.);

III місце

Максименко Ольга, учениця Провомайського НВК «ЗОШ I – II ступенів № 15-колегіум» Провомайської міської ради (керівник – Карічківська Н.М., учитель образотворчого мистецтва);

Піскун Марія, учениця Снігурівської ЗОШ I – III ступенів № 2 Снігурівської районної ради (керівник – Пишньова В. П.);

Кирилюк Галина, учениця Провомайської ЗОШ I – III ступенів № 16 імені Героя Радянського Союзу Я. М. Лобова Провомайської міської ради (керівник – Випріцька Г. Ф., учитель образотворчого мистецтва).

Подяками Миколаївського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти відзначено:

Формування художньо-естетичної культури вчителів і учнів засобами художніх виставок у Галереї мистецтв Миколаївського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти

Галерея мистецтв інституту протягом 2012 – 2013 навчального року продовжила роботу за такими напрямками :

- персональні виставки художників, членів Національної спілки художників України;
- персональні виставки і презентації творчості молодих художників Миколаївської обласної молодіжної організації Національної спілки художників України, обласного творчого об'єднання «Прибужжя»;
- презентація виставок дитячої художньої творчості загальноосвітніх навчальних закладів і районних, міських Будинків творчості учнів області.
- персональні виставки і презентації фотографій Миколаївської обласної молодіжної організації Національної спілки фотохудожників України.

У відкритті персональних виставок, презентацій, зустрічей із майстрами декоративно-прикладного мистецтва, живописцями, графіками, фотографами беруть участь слухачі курсів підвищення кваліфікації освітньої галузі «Мистецтво», «Мова і література», «Математика», «Технології», «Початкові класи», «Історії», педагогічні працівники учні ЗНЗ, городяни міста.

Особливе місце в роботі вчителів образотворчого мистецтва, керівників гуртків декоративно-прикладного мистецтва, під час навчання на курсах підвищення кваліфікації при МОППО займають виставки, презентації, зустрічі з художниками, майстрами, майстер-класи, що дають можливість оволодівати сучасними художніми матеріалами і техніками живопису, графіки, техніками декоративно-ужиткового мистецтва: вишивки, квілінгу, валяння з шерсті, графіки з тополиного пуху, знайомитись із досягненнями практичних і методичних досліджень.

Протягом навчального року в Галереї мистецтв свою творчість представили:

- Миколаївська обласна організація Національної спілки фотохудожників України (голова спілки Савельєва Л. І.), щоопредставила більше 50 художніх фотографії (друга виставка художньої фотографії «Південний альбом – 2013»);
- Микола Сопільняк, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри дизайну Миколаївської філії Київського Національного університету культури і мистецтв (персональна виставка олійного живопису і графіки);
- Олена Горячева, художниця, директор Миколаївського благодійного фонду «Вихід» (персональна виставка творів батику і живопису);
- Андрій Слива, фотограф, член Національної спілки фотохудожників України з нагоди 25-річчя професійної діяльності (перша персональна виставка фотографії);
- Світлана Стасюк, художник, майстер-викладач, завідувач відділом декоративно-прикладного мистецтва Будинку творчості учнів Ленінського м. Миколаєва – персональна виставка;
- група «Образотворче мистецтво» Будинку творчості учнів Ленінського району м. Миколаєва, керівник – Світлана Стасюк, художник, майстер-викладач;
- гурток образотворчого мистецтва «Барви» Будинку творчості учнів Ленінського району м. Миколаєва (керівник – Інна Савенко, художник, майстер ДПМ);

- творче об'єднання «Елементи» – Марія Шарлай, Тетяна Хан, Валерія Кучер і Анна Булгакова, учениці загальноосвітніх навчальних закладів м. Миколаєва.

Відкриття виставок у Галереї мистецтв висвітлювалась на сайті МОППО, у статтях на шпальтах газет «Южная правда», «Рідне Прибужжя», «Вечерній Ніколаєв». Подано відеосюжети на телеканалах ТМ, ТАК-TV, «Март», «Сатурн»-35; дано інтерв'ю для телеканалів ТАК – TV, «Миколаїв».

Відкриття виставки творчого
об'єднання юних художників «ЕЛЕМЕНТИ»
Марії Шарлай, Тетяни Хан, Валерії Кучер, Анни
Булгакової.

(Викладач Лещенко В. А. керівник студії «Мауглі» Будинку вчителя м. Миколаєва)

Дитяча та учнівська творчість завжди викликає захоплення відвідувачів, учителів, слухачів курсів підвищення кваліфікації та жителів міста Миколаєва. Першочерговим завданням для Галереї мистецтв, лабораторії методики художньо-естетичної освіти, куратора виставок, учителів, керівників гуртків образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва є надання можливостей творчого та всебічного розвитку талановитих і здібних дітей дошкільних навчальних закладів, учнів загальноосвітніх, спеціалізованих навчальних закладів, шкіл нового типу. Виставки, презентації, участь у конкурсах поглиблюють знання, удосконалюють техніку виконання роботи, набувають необхідних умінь і навичок для виконання композицій.

Із метою залучення більш широкого кола учнів до художньо-мистецької творчості та надання можливості представити свою творчість рекомендувати методичним кабінетам, учителям, керівникам гуртків образотворчого, декоративно-прикладного мистецтва:

- скоординувати з лабораторією методики художньо-естетичної освіти МОІППО план участі художньо-творчих колективів районів (міст) із образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва, колективів та окремих учнів у виставках Галереї мистецтв інституту;
- організовувати та проводити презентації, персональні виставки учнів навчального закладу, які досягнули високих результатів в образотворчому та декоративно-прикладному мистецтві.

Рік дитячої творчості

На виконання Указу Президента України №756/2012 від 28 грудня 2012 року, у рамках Року дитячої творчості, із метою сприяння забезпеченню освітньо-культурних потреб, виявлення та підтримки талановитих і обдарованих дітей загальноосвітніх навчальних закладів області організовано й відкрито виставку творчих робіт учнів спеціальних шкіл-інтернатів Миколаївської обласної ради образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва

На виставку представлено роботи учнів із 11 спеціальних шкіл-інтернатів. Експозиція склала більше 60 робіт юних художників і майстрів декоративно-ужиткового мистецтва.

Роботи юних художників і майстрів декоративно-ужиткового мистецтва виконані в різних художніх техніках: живопис, декоративний розпис, витинанка, вишивка, паперова пластика, квілінг, модульне оригамі, рвана аплікація, випалювання, робота з природнім матеріалом, металопластика, декоративні композиції з різних природних матеріалів. Вироби, живописні та декоративні композиції відзначаються високим рівнем виконавської майстерності, оригінальністю застосування різних готових виробів у виконанні колективних робіт (композицій), творчий підхід до вирішення задуму та ідеї. Експозиція розкриває творчий потенціал учнів спеціальних шкіл-інтернатів.

Урочисте відкриття виставки творчих робіт
учнів спеціальних шкіл-інтернатів
Миколаївської обласної ради, присвяченої
Року дитячої творчості в Україні

Учасники міжрайонного семінару вчителів образотворчого і музичного мистецтв у Тімірязівській ЗОШ І – ІІІ ступенів Вознесенської районної ради

Виставка друкованої продукції учителів ЗНЗ
Вознесенської районної ради

Екскурсія в народній світлиці

Лапасва Н. В., завідувача методичним кабінетом відділу освіти Вознесенської районної адміністрації

